

Incertesa sense religió

OPINIÓ

FINS BEN ENTRADA LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX, ELS CLERGUES CRISTIANS INTENTAVEN IMPOSAR LES SEVES DOCTRINES I MANIPULAR ELS INDIVIDUS. ARA QUE ENS N'HEM ALLIBERAT AMB EL TRIOMF DE LA SECULARITZACIÓ, POQUES ENYORANCES

Reiterats i seriosos estudis han provat –alerta incrèduls– que les persones religioses viuen més anys. Ens diuen els antropòlegs que hi ha societats sense moneda, societats sense propietat privada i societats amb jerarquia laxa, però no n'hi ha hagut mai cap sense comportaments religiosos col·lectius. Potser la nostra és la primera. Però això no significa que el tema hagi perdut interès.

A l'altra pàgina dels que opinen, contra tota evidència, que no vivim en una societat laica i secularitzada, cal adduir en primer lloc que ni tan sols els catòlics practicants són conseqüents amb el precepte d'obediència a les normes de comportament dictades per l'Església. Tampoc creuen en el pecat, en la confessió, o en la virtut dels sacraments més enllà d'un vague simbolisme. I per descomptat se separen i es tornen a aparellar, amb persones de l'altre o del mateix sexe, sense el menor remordiment. Voten amb tota llibertat, pensen pel seu compte i quan s'adrecen a Déu ho fan per reconfortar-se, sense convenciment de ser escoltats ni espera de resposta. Ja em corregirà qui disposi de dades, però diria que si el papa Francesc perdona el pecat mortal de l'avortament és perquè les dones catòliques avorten en la mateixa proporció que les altres, no per animar-les a decidir pel seu compte.

En voleu més? Com ha assenyalat el sociòleg jesuïta Jan Kerkhofs, pare del European Values Study, la secularització de les consciències és evident i ascendent. Per a Kerkhofs i tants d'altres, Déu és una tendra llum i la llibertat personal de pensament sagrada. Assenyalava, amb ironia, que la creença en la metempsicosi, majoritària o quasi entre els europeus després de tants segles d'adoctrinament obligatori, és una de les millors evidències del fracàs del cristianisme.

XAVIER
BRU DE SALA
@Xbrudesala

Si els creients han deixat de ser fidels, imagineu els altres. Compareu Europa i els Estats Units i observareu la diferència. Fins als anys seixanta, a Europa, el cristianisme dictava el comportament, però les consciències es van revelar contra la ingerència eclesial, de manera que és una vana il·lusió pretendre, en aquest o en cap altre sentit que no espanti, la recristianització del continent. No és el meu cas, però són molts els de la meua generació i les anteriors que abominen aquella tremenda imposició represiva, i fins i tot el Déu en nom del qual actuaven els clergues. Curiosament, en els territoris de frontera amb el protestantisme, els clergues catòlics eren més tolerants, molt més que els protestants,

però a Itàlia i Espanya, com que no temien cap competència, ni tan sols la intel·lectual, van mirar de retorçar i fer malbé milions de psiques i d'espatllar tantes vides com podien a base d'aplicar uns principis retorçats i d'infondre una por ferotge. No fotem!

Ara bé, torna la religió? N'hi ha prou amb un papa comprensiu i benèvol, digue de ser admirat, per ni tan sols suggerir una major influència? Al contrari, és el papa Francesc qui es posa a favor del corrent general i passa de puntetes sobre els aspectes menys amables de la doctrina catòlica. La tolerància que impera a les nostres societats, i que duri, no prové del cristianisme en cap de les dues versions principals sinó que s'ha imposat malgrat catòlics i protestants. Benvinguts al club, però no per fer-nos beure a galet. De Lleó XIII, que va dictar la més severa condemna contra la modernitat, a Joan XXIII que s'hi va mig adaptar, el camí de l'Església va ser molt difícil per als cristians moderns i dolorós per als reaccionaris. El resultat final molt profitós per al conjunt de la societat. La relació cristianisme-societat és avui dia ambivalent, encara amb molt notables zones d'ombra i intents d'imposició dels codis propis de conducta al conjunt. La condició que les religions han d'acomplir, i que Francesc mira de fer seva, és la no ingerència en les consciències, i menys en els comportaments. En altres paraules, la renúncia a les temptacions del poder per abraçar la tendra llum de Kerkhofs.

Al llarg de la història, la creença en éssers superiors és companya de la inseguretat i el perill. Al contrari, la seguretat afavoreix el materialisme. Per això sorprèn que en aquests temps d'incertesa galopant no s'observi un increment paral·lel de la religiositat.

Esriptor